

V Torinu trajnostne zimske olimpijske igre?

Že ob predložitvi kandidature Torina za zimske olimpijske igre so predstavniki piemontskih okoljskih združenj kritizirali dokumentacijo za kandidaturo, saj ta ni upoštevala vprašanj, bistvenih za okolje [Več na strani 1](#)

Gradnja v podeželskem prostoru - novi projekt DS alpskih držav

Delovna skupnost alpskih držav (Arge Alp) je pred kratkim predstavila nov čezmejni projekt, ki ga je naslovila „Času in kraju ustrezna gradnja v podeželskem prostoru“ [Več na strani 2](#)

Potujoča avtocesta ekonomsko bolj učinkovita

Kot je razvidno iz rezultatov študije, ki jo je podjetje Ecoplan izdelalo po naročilu švicarskega Zveznega urada za promet že leta 2003, bo lahko novo zasnovana potujoča avtocesta (RoLa) med Baslom in Chiassom in/ali Domodossolo v Švici [Več na strani 3](#)

V Torinu trajnostne zimske olimpijske igre?

Že ob predložitvi kandidature Torina za zimske olimpijske igre so predstavniki piemontskih okoljskih združenj kritizirali dokumentacijo za kandidaturo, saj ta ni upoštevala vprašanj, bistvenih za okolje. Po drugi strani pa naj bi po prepričanju TOROC (Torino Organising Committee XX Olympic Winter Games) olimpiada predstavljala izložbeno okno kulture države gostiteljice ter spodbujala okoljevarstveno zavest in trajnostni razvoj. Poleg okoljskega akcijskega načrta „Green Card“, ki je bil izdelan za kandidaturo, so bili kot dokaz, da so igre sprejemljive za okolje, uporabljeni še drugi tovrstni instrumenti EU, npr. EMAS (Eco-Management and Audit Scheme).

Očitno so okoljski grehi velikih prireditel v preteklosti sprožili temeljito polemiko in sprožili novo usmeritev, ki je v večji meri sprejemljiva za okolje in alpski svet. WWF Italija je v uradnem sporočilu, objavljenem 8. februarja 2006, olimpijskim igram v Torinu prisodil zadovoljivo oceno glede upoštevanja okoljskih vidikov, čeprav so bili predmet raziskave številni negativni vidiki in čeprav je zaključna analiza odložena v čas po končanih igrah.

Na vprašanje, ali smemo zimske olimpijske igre dejansko označiti kot „zelene“ in v skladu z načeli trajnostnega razvoja, bo mogoče odgovoriti šele kasneje. Že danes pa lahko ugotovimo, da ekonomski vidik prevladuje nad zahtevami po spoštovanju trajnostnega razvoja. Samo stroški organizacije znašajo 1,3 mrd. Skupaj z izdatki za infrastrukturo v višini 2,1 mrd. evrov bodo skupni stroški znašali kar 3,4 mrd. evrov, ki jih bodo večinoma pokrili z javnimi sredstvi. Vsekakor je pri kandidaturi prvotni predlog za udeležbo javnih finančnih sredstev znašal le približno 500 mio. evrov. Medtem ko se zdi, da bo finančno breme za metropolo Torino še znosno, pa bodo kraji, kot sta Pragelato ali Cesana, po končanih igrah le težko kos vzdrževanju smučarske skakalnice oz. proge za bob. Pričakovati je, da bodo organizatorji te objekte opustili in to takoj po zaključku iger. Župan francoskega mesta Albertville, prizorišča olimpijskih iger leta 1992, je tako že konec leta 2005 svoje kolege iz Piemonta spomnil na dejstvo, da skakalnica v Courchevelu vsako leto povzroči primanjkljaj v višini 200.000 evrov.

Vir in nadaljnje informacije: <http://www.agenziatorino2006.it> (it/en), <http://www.wwf.it> (it/en)

Vsebina

V Torinu trajnostne zimske olimpijske igre? [1](#)

Gradnja v podeželskem prostoru - novi projekt DS alpskih držav [2](#)

Okolju prijazne koče za osvajalce vrhov [2](#)

Cesana Torinese (Italija): prva občina z okoljskim in etičnim certifikatom [2](#)

Moč podob in trajnostni razvoj [2](#)

Potujoča avtocesta ekonomsko bolj učinkovita [3](#)

„Alpe“ - klasično delo v treh jezikih [3](#)

Mednarodna konferenca o upravljanju zavarovanih območij [3](#)

Nova publikacija o regionalnem razvoju in spremembi kulturne krajine [3](#)

O tem in onem [4](#)

Prireditve [4](#)

Saj ni res, pa je [4](#)

Gradnja v podeželskem prostoru - novi projekt DS alpskih držav

Delovna skupnost alpskih držav (Arge Alp) je pred kratkim predstavila nov čezmejni projekt, ki ga je naslovila „Času in kraju ustrezna gradnja v podeželskem prostoru“. Predstavniki Delovne skupnosti alpskih držav iz Bavarske, švicarskih kantonov Ticino in Graubünden ter avstrijskih zveznih dežel Vorarlberg, Tirolska in Salzburg so se tako konec januarja zbrali v italijanskem Bolzanu in skupaj obeležili začetek izvajanja novega projekta. Namen čezmejne pobude je spodbuditi sodobno gradbeno kulturo na podeželju, ki bo upoštevala tako vrednost alpske krajine kot življenjske in bivanjske zahteve današnje družbe. Ker gre za čezmejni projekt, bo lahko vsaka od sodelujočih strani kritično analizirala in izboljšala lastne rešitve ter upoštevala zahteve, ki jih postavlja gradbeno kultura. Po posameznih ključnih področjih bo opravljena tudi raziskava analiziranih ukrepov, s katerimi razpolagajo upravni organi in ki lahko povečajo kakovost gradnje v oblikovalskem smislu. Nadalje bodo kot primeri dobre prakse javno predstavljeni že uspešno izvedeni projekti, ki bodo lahko v orientacijsko pomoč graditeljem in članom gradbenih komisij.

Vir in nadaljnje informacije: http://www.provinz.bz.it/lpa/news/news_d.asp?art=128255 (de); <http://www.argealp.org> (de/it)

Okolju prijazne koč za osvajalce vrhov

Nemška planinska zveza (DAV) se je odločila, da bo od leta 2006 v svojih 332 planinskih kočah postopoma izvedla okoljsko sanacijo. Pri tem bo na podlagi dokumenta "Strateške zasnove za trajnostno varstvo mreže planinskih postojank" sodelovala z Nemškim zveznim skladom za okolje (DBU), ki je v okviru subvencijskega programa „Zasnove okoljske sanacije planinskih koč“ doslej že sofinanciral prenovo 23 planinskih postojank.

„Zasnove okoljske sanacije planinskih koč – inovativni projekti v alpskem prostoru“ pa se imenuje tudi mednarodni strokovni seminar, ki bo 3. in 4. marca 2006 potekal v Centru za okolje in kulturo v nemškem kraju Benediktbeuern. Na seminarju, ki ga bo v sodelovanju z DAV in organizacijo Prijatelji narave Nemčije (NaturFreunden Deutschlands) organiziral DBU, bodo predstavili prve rezultate, ki so jih dosegli v vzorčnih postojankah, kjer je DBU subvencioniral izvedbo inovativnih načinov zasnove preskrbe koč z vodo in elektriko ter čiščenja oz. odstranjevanja odpadnih voda.

Viri, nadaljnje informacije in program prireditve: http://www.alpenverein.de/template_loader.php?tplpage_id=1&_article_id=600 (de), <http://www.dbu.de/spunkte/berghuetten.html> (de), <http://www.dbu.de/pro/projekt229.html> (de), <http://www.dbu.de/calender/termin349.html> (de)

DBU bo v izbranih kočah vložil več kot 3 mio. evrov v okolju prijazno preskrbo z vodo in energijo ter odstranjevanje odpadkov

© <http://www.dbu.de>

Cesana Torinese (Italija): prva občina z okoljskim in etičnim certifikatom

Italijanska gorska občina Cesana Torinese v bližini Sestriera je nedavno prejela posebno priznanje za prizadevanja pri izboljšanju kakovosti življenja svojih prebivalcev: za etični program, ki ga je občina razvila prav v ta namen, je pridobila certifikat, ki je v skladu s smernicami mednarodnega standarda družbene odgovornosti SA 8000 (Social Accountability). V Cesani se lahko pohvalijo tudi z evropskim okoljskim certifikatom EMAS (Eco-Management and Audit Scheme), ki ga je prejela že leta 2004.

Etični program Cesane obsega projekte in dejavnosti z naslednjih štirih temeljnih področij: mladinska politika, socialno-skrbstvena politika, organizacija občine in odnosi s prebivalci. Ker je bil standard SA prvotno zasnovan za podjetja, je bilo treba za občino Cesana in organizacijo, ki je certifikat podelila, njegovo uporabo posebej prilagoditi, kar na tem področju predstavlja inovativen precedenčni primer na mednarodni ravni.

Več informacij na <http://www.comune.cesana.to.it> (it), <http://www.sa-intl.org/> (en)

Moč podob in trajnostni razvoj

V središču razstave „Moč podob“, ki bo na ogled od 17. februarja do 13. avgusta 2006 v švicarskem alpskem muzeju v Bernu, sta pokrajini Entlebuch in Jungfrau–Aletsch–Bietschhorn. Tamkajšnji prebivalci so pred leti na referendumu sprejeli odločitev, da bo njihova regija pri UNESCO kandidirala za status biosfernega parka oz. za vpis v seznam svetovne naravne dediščine, in se s tem opredelili za trajnostni razvoj. Razstava, ki so jo v raziskovalnem projektu pripravili sodelavci in študentje zürške in baselske univerze, se torej ukvarja z vprašanjem, kako so bila javnosti prek medijev posredovana načela trajnostnega razvoja, da je bil izid referendum v obeh regijah pozitiven, in kakšno vlogo so pri tem odigrale podobe krajine v medijih. Kako podobe delujejo danes, bodo zainteresirani na razstavi lahko preizkusili sami.

Več informacij: <http://www.alpinesmuseum.ch> (de/fr/en), <http://www.machtderbilder.ch> (de)

Potujoča avtocesta ekonomsko bolj učinkovita

Kot je razvidno iz rezultatov študije, ki jo je podjetje Ecoplan izdelalo po naročilu švicarskega Zveznega urada za promet že leta 2003, bo lahko novo zasnovana potujoča avtocesta (RoLa) med Baslom in Chiassom in/ali Domodossolo v Švici v veliki meri omogočila preusmeritev čezalpskega tovornega prometa na železnico. Aktualna švicarska prometna politika spodbuja nespremljani kombinirani transport, pri katerem se na železniških vozilih prevažajo le priklopniki oz. polpriklopniki in ne celotna motorna tovorna vozila, kot je to običajno pri potujoči avtocesti. Ecoplanova študija tako izraža dvom o pravilnosti tovrstne prakse. Šele od konca leta 2005 je študija objavljena tudi na spletnih straneh Zveznega urada za promet, dopolnjuje pa jo stališče, ki take rešitve ne podpira.

Kot ugotavlja študija, bo po odprtju baznega predora pod Lötschbergom (konec I. 2007) po potujoči avtocesti med Baslom in Chiassom oz. Domodossolo možen prevoz dodatnih tovornih vozil, katerih število bo preseglo 600.000. Avtorji menijo, da bo v ekonomskem smislu potujoča avtocesta rentabilna in da subvencioniranje sploh ne bo več potrebno.

Vir in nadaljnje informacije: <http://www.bav.admin.ch/index.cfm?nav=businessinfo&NavID=2,151&PageID=472&sprache=d> (de)

Upravljanje potujoče avtoceste je lahko učinkovitejše kot nespremljani kombinirani transport.

© <http://www.lkw-walter.com>

„Alpe“ - klasično delo v treh jezikih

Standardno delo „Alpe“ avtorja Wernerja Bätzinga je sedaj na voljo tudi v italijanskem in francoskem jeziku. Pri obeh izdajah ne gre le za običajen prevod, temveč za predelavo izvirnika. Oba prevoda sta namreč upoštevala tudi kulturo, način razlage in oblike ocenjevanja, ki se uporabljajo v posamezni jezikovni skupini.

Nemški izvirnik, ki je izšel leta 2003, poskuša raziskati, kako bi bilo mogoče ohraniti Alpe kot ekosistem in kulturno krajino ter vanjo istočasno vključiti sodobne gospodarske, življenjske in kulturne oblike. Avtor je v knjigi opravil pregled svojega 25-letnega ukvarjanja z alpskim prostorom, obenem pa zavestno spodbuja interdisciplinarni dostop in mednarodni pogled na Alpe. Celotna predstavitev alpskega sveta je zelo obsežna, zato je knjiga zanimiva tudi za širše občinstvo.

Več informacij na <http://www.geographie.uni-erlangen.de/wbaetzing/lit/> (de)

Mednarodna konferenca o upravljanju zavarovanih območij

Od 13. do 17. septembra bo v švicarskem kraju Rapperswil potekala tretja mednarodna konferenca o monitoringu in usmerjanju turističnih tokov na rekreacijskih in zavarovanih območjih. Osrednji vsebinski sklopi konference bodo poleg usmerjanja obiskovalcev in metod monitoringa tudi ekonomski, socialni in ekološki učinki pritočasnega in naravnega turizma. Predvidena je razprava o raziskovanju vzrokov za mobilnost v prostem času, konfliktih med obiskovalci in uporabniki, študijah trajnostnega upravljanja ter parkovnem turizmu in omilitvi revščine. Na tridnevnem simpoziju se bodo tako zvrstila različna predavanja, razprave, delavnice in razstava posterjev, v programu pa sta dva dneva predvidena tudi za ekskurzije na območju Švicarskega narodnega parka oz. Sihlwalda. Konferenca bo potekala v angleškem jeziku in je tako namenjena tako znanstvenikom in raziskovalcem kot tudi strokovnjakom iz prakse. Udeležbo je mogoče prijaviti do konca julija.

Več informacij in prijava na spletnem naslovu: <http://www.wsl.ch/mmv-3> (en)

Nova publikacija o regionalnem razvoju in spremembi kulturne krajine

Publikacija z naslovom „Regionalni razvoj in sprememba kulturne krajine v Alpah“ vsebuje rezultate zaključenega raziskovalnega projekta REGALP, za katerega je finančna sredstva prispeval 5. okvirni raziskovalni program EU. Osrednji cilj skupnega projekta je bil raziskati soodvisnost med regionalnim razvojem in spremembo kulturne krajine ter preveriti zahteve po prilagoditvi obstoječih političnih instrumentov prihodnjim izzivom.

Priporočila, ki temeljijo na rezultatih raziskav, se med drugim osredotočajo na učinkovitejše prilagajanje političnih instrumentov na regionalni ravni, na večjo usmerjenost v prihodnje trende, na močnejše horizontalne in vertikalne povezave med upravnimi organi in zasebnim sektorjem ter na okrepljeno oblikovanje ozaveščenosti za krajinska vprašanja. Publikacija je izšla v angleškem jeziku, vsebuje pa tudi povzetek v nemškem, francoskem, italijanskem in slovenskem jeziku.

Bibliografija in nadaljnje informacije: Pfefferkorn, W., Egli, H.-R., Massarutto, A. (izd.) (2005): Regional Development and Cultural Landscape Change in the Alps. The Challenge of Polarisation. Geographica Bernensis. ISBN 3-906151-84-0, 212 strani, cena: 27 CHF. <http://www.giub.unibe.ch/library/GB/G74.pdf> (en/de), <http://www.regalp.at> (de/sl/fr/it/en)

O tem in onem

Davos: za turiste brezplačna uporaba gorskih železnic

V švicarskem zdraviliškem kraju Davos so pripravili novo ponudbo za poletno sezono „Davos inclusive“, ki turistom zagotavlja brezplačno in neomejeno uporabo vseh gorskih železnic na območju Davosa. Kdor želi ponudbo izkoristiti, mora prenočiti vsaj eno noč v enem od podjetij, ki oddajajo prenočišča v Davosu. S kartico za goste je mogoče izkoristiti tudi brezplačno vožnjo z avtobusom v večjem delu davoške avtobusne mreže ter z nekaterimi vlaki Retijske železnice. Prav tako brezplačna je uporaba umetnega drsališča in udeležba različnih dogodkov, kot so npr. opazovanje divjadi ali kulturno-zgodovinski ogledi kraja.

Vir in nadaljnje informacije: <http://www.davos.ch/davos-inclusive-001-0108-en.htm> (en/de)

Nov magistrski študijski program varstva in upravljanja na gorskih območjih

Na univerzi v italijanskem kraju Molise bodo v kratkem začeli izvajati enoletni podiplomski študij varstva in upravljanja na gorskih območjih. Cilj novega magistrskega študijskega programa (v izvirniku: Conservazione e gestione dell'ambiente montano) je usmerjanje pozornosti na vsestranske interese občutljivega gorskega sveta in na zavestno spodbujanje biotske raznovrstnosti prek rabe in ne le prek opustitve rabe. Eno od ključnih področij programa so dejavnosti na zavarovanih območjih, npr. gozdarska raba površin, ovrednotenje za namene turizma ali raba trajnostnih virov energije. Za študij na daljavo in poletno šolo, ki se bosta izvajala na Univerzi Molise ter na območju narodnih parkov Dolomiti Bellunesi in Majella, se lahko prijavi največ 25 študentov. Rok za vpis je 1. marec 2006.

Vir in nadaljnje informacije: <http://www.unimol.it> (it/en)

Literarno potovanje ob švicarski alpski transverzali

via litterale_Alpentransversalen je švicarski literarni projekt, s katerim kulturna ustanova Pro Helvetia spremlja gradnjo nove železniške transverzale NEAT. V okviru projekta, ki poteka istočasno z gradnjo nove železnice, je organizirano branje literarnih del. Naslednja dva literarna večera, ki ju bo spremljala tudi razstava literarnih pričevanj znanih avtorjev na temo predora NEAT, bosta 14. februarja v Luzernu in 23. februarja v Lenzburgu. V projektu so različni sodobni avtorji obravnavali gradnjo velikega predora.

Nadaljnje informacije: <http://www.pro-helvetia.ch/index.cfm?rub=233> (de/fr/it/en/rm)

Prireditve – več na www.alpMedia.net

Fotografska razstava: „**Drug obraz olimpijskega mesta Torino**“. Torino (Italija), 10.-26. 2. 2006. Centro Sereno Regis, Via Garibaldi 13. Od ponedeljka do nedelje, od 9. do 13. ure in od 14.30 do 18.30 ure. Organizira: Pro Natura.

Več informacij na spletnem naslovu: <http://www.arpnet.it/pronto/fnews.html> (it)

4. razstava gorskih ovac Interlpin. Innsbruck (Avstrija), 11.-12. 2. 2006. Organizirata: Tirolsko ovčerejsko združenje in Zvezno avstrijsko združenje za rejo drobnice.

Več informacij na spletnem naslovu: <http://www.bergschafetirol.com> (de/en)

Delavnica: **Upravljanje rabe površin s pomočjo trga in države – ekonomski in prostorsko-planski instrumenti za uravnavo količin.** Zürich (Švica), 16. 3. 2006. Delovni jezik: nemščina. Organizira: Inštitut za prostorski in krajinski razvoj ETHZ, WSL.

Več informacij na spletnem naslovu: <http://www.wsl.ch/forest/economics/tagung> (de)

Konferenca in ekskurzije: **Ravnanje z energijo v Crans-Montani – inteligentne dobre prakse so vedno pogostejše.** Crans-Montana (Švica), 30.-31. 3. 2006. Konferenčni jezik: francoščina. Organizirata: Holzenergie Schweiz, Energies Environnement (Francija).

Več informacij na spletnem naslovu:

<http://www.ameter.net/newsletters/ameter.0406.html> (fr)

Nacionalni akcijski dan: **Dan sonca.** Švica, 5.-6. 5. 2006. Švica. Organizira: Swisssolar.

Več informacij na spletnem naslovu: <http://www.energiecite.ch/index.asp?PA=page.asp?DH=525&LA=f1> (de/fr/it)

Saj ni res, pa je...

...Gostom v hotelih s štirimi zvezdicami, ki bi si zaželeli nekoliko romantike planinskih koč, lahko pomaga hotel Unterlechener na avstrijskem Tirolskem. Pa ne v tem smislu, da bi bile jedilnica in spalnice opremljene v rustikalnem slogu: glavna atrakcija je namreč stranišče, ki se izkaže za pravi laboratorij visoke tehnologije z gorskim vzdušjem. Prostor z vrati, ki jih krasi izrezljan srček, ni namenjen le »olajšanju« gostov, svoje naredi tudi šumenje slapov, žvrgolenje ptičkov in prameni meglice, pa tudi bliskanje in grmenje. Trenutno si proizvajalec na vso moč prizadeva, da bi s t.i. „alpskim straniščem“ prodrli tudi na azijsko tržišče.

Vir: <http://www.presseportal.ch> (de)
05.12.2005